

The 10th International scientific and practical conference “The world of science and innovation” (May 5-7, 2021) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2021. 835 p. ISBN 978-92-9472-197-6 С. 416-421.

**ФАХОВА ПІДГОТОВКА МАГІСТРАНТІВ У КУРСІ
«ПРАКТИКУМ З МУЗИЧНО-ПІСЕННОГО РЕПЕРТУАРУ»**

Дем'янюк Наталія Юріївна,
канд. пед. наук, доцент кафедри музики
Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка
м. Полтава, Україна
natadem2205@ukr.net

Анотація: У статті розкрито мету, змістовий складник навчального курсу «Практикум з музично-пісенного репертуару», визначено фахові компетентності та прогнозовані результати навчання, схарактеризовано основні види навчальної діяльності здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти з дисципліни, які сприяють удосконаленню професійної підготовки вчителя музичного мистецтва.

Ключові слова: фахова підготовка, компетентності, музично-пісенний репертуар, виконання, акомпанемент, вокальна партія.

Вступ. На сучасному етапі інтеграції України в європейський освітній простір, модернізації системи вищої освіти, реалізації основних настанов «Національної доктрини розвитку освіти України у ХХІ столітті» значно актуалізуються проблеми підвищення ефективності освітнього процесу, поліпшення якості фахової теоретичної, методичної та практичної підготовки майбутнього вчителя, зокрема вчителя музичного мистецтва. Їх успішному вирішенню допоможуть не лише вдосконалення наукового та навчально-методичного забезпечення, впровадження інноваційних педагогічних технологій, а й застосування прогресивного досвіду минулого, найкращих традицій музичної педагогіки.

Професійна підготовка вчителя музичного мистецтва на другому (магістерському) рівні вищої освіти серед інших фахових компетентностей передбачає розвиток у нього здатності до мистецької (інструментальної,

вокальної, диригентсько-хорової) та культурно-просвітницької діяльності; до компетентної оцінки мистецько-педагогічних явищ тощо.

Мета статті: розкрити специфіку фахової підготовки магістрантів у курсі «Практикум з музично-пісенного репертуару».

Матеріали і методи. На різних етапах розвитку вітчизняна музична педагогіка мала деякі особливості, проте незмінними залишались основні визначальні підходи і методи формування практичних музично-виконавських навичок студентів. Різноманітні аспекти мистецької та музично-педагогічної освіти в Україні, академічні традиції музичної педагогіки, особливості професійної підготовки вчителя музичного мистецтва досліджувались у працях О. Лобач, О. Отич, Н. Сулаєвої, Т. Танько, Т. Благової, О. Рудницької та інших науковців. Особливу увагу слід звернути на теоретичні та практичні досягнення видатних митців і педагогів, які присвятили свою діяльність вихованню професійних учителів музичних дисциплін і музикантів-виконавців. Серед них: піаністи Г. Нейгауз, С. Ріхтер, Е. Гігельс, Л. Гінзбург, Б. Міліч, В. Крайнев, В. Воробйов, Г. Паторжинська, Н. Гріднева, О. Ботвінов; баяністи М. Різоль, І. Журомський, І. Алексєєв, І. Ергієв, І. Яшкевич, В. Паньков, В. Бєсфамільнов; диригенти К. Пігров, М. Колєсса, С. Турчак, Л. Венедиктов, В. Іконник, П. Муравський, Е. Виноградова, А. Мархлєвський, Ю. Кулик, А. Авдієвський, Т. Смірнова, співаки Л. Лобанова, Є. Чавдар, Г. Сухорукова, М. Кондратюк, А. Мокренко, Д. Петриненко, Є. Мірошніченко, М. Стеф'юк, В. Антонюк, О. Стахєвич тощо.

Вирішенню завдань фахової підготовки вчителя музичного мистецтва на другому (магістерському) рівні вищої освіти сприятиме вивчення курсу «Практикум з музично-пісенного репертуару». Його метою є формування готовності магістрантів до музично-естетичного виховання молоді засобами музично-пісенного репертуару в закладах освіти (середньої та вищої) і культури.

Відповідно до завдань курсу формулюються передбачувані результати навчання, серед яких: ознайомлення з творами українського музично-пісенного

репертуару; знання специфіки виконання творів музично-пісенного репертуару; інтегрування виконавських інструментальних і вокальних умінь і навичок в процесі виконання творів музично-пісенного репертуару; здійснення художньо-естетичної оцінки музичних творів і добір різноманітного дитячого музично-пісенного репертуару; застосування музично-пісенного репертуару на уроках музичного мистецтва, у позакласній музично-виховній роботі в закладах освіти та культури.

Значним підґрунтям для формування фахових компетентностей магістрантів з навчального курсу є знання, уміння і навички, якими вони оволодівають під час вивчення обов'язкових навчальних дисциплін освітньої програми підготовки бакалаврів: «Основний музичний інструмент з практикумом зі шкільного репертуару», «Постановка голосу», «Історія української музики». Оптимальною для успішних занять із курсу є сформованість таких компетентностей: здатність виявляти інструментально-виконавські вміння і навички (на достатньому рівні володіння інструментом, різними прийомами звуковидобування, звуковедення, нюансування, педалізації тощо); здатність демонструвати вокальні здібності та культуру співу у виконанні музичних творів (інтонаційно чисте, стійке, виразне інтонування вокальних партій); здатність виявляти критичне та ціннісне ставлення до музичних творів, сприймати й інтерпретувати їх зміст і сенс на основі музикознавчих знань.

Основною формою навчальної роботи є традиційне практичне заняття. Найбільш ефективним є проведення занять із кожним студентом за індивідуальною робочою програмою. Характер занять, рівень складності робочих програм, специфіка методичних прийомів визначаються наявністю та якістю попередньої музичної підготовки магістрантів. Цим зумовлюється необхідність застосування диференційованого підходу в процесі навчання.

Змістовими компонентами курсу є: ознайомлення з творами українського музично-пісенного репертуару різного рівня складності; виконання дитячих пісень під власний супровід (на фортепіано або баяні); читання творів музично-

пісенного репертуару з аркуша; вивчення особливостей використання творів музично-пісенного репертуару в професійній музично-педагогічній діяльності в закладах освіти і культури.

На заняттях із «Практикуму зі шкільного репертуару» застосовуються різні види навчальної роботи: аналіз творів; вивчення та спів вокальних партій відповідно до характеру творів; розбір та виконання інструментального супроводу; виконання під власний акомпанемент творів музично-пісенного репертуару; підготовка та проведення вступної бесіди до вивчення творів музично-пісенного репертуару; перевірка виконання завдань самостійної роботи тощо. Співвідношення цих видів навчальної діяльності може змінюватися в залежності від конкретної мети і завдань кожного заняття.

Розвитку професійних компетентностей вчителя музичного мистецтва сприяє читання творів музично-пісенного репертуару різного рівня складності з аркуша (аналіз, програвання партії акомпанементу, спів вокальної партії, виконання твору в цілому). Це дозволяє магістрантам ознайомитись з більшою кількістю високохудожніх музичних творів, розширює музичний кругозір, розвиває індивідуальні творчі здібності (мелодичний і гармонічний слух, відчуття ритму, пам'ять, музичне сприйняття тощо), інструментальну та вокальну виконавську майстерність, естетичний смак, формує ціннісні орієнтації тощо. Твори для читання з аркуша добираються диференційовано, з урахуванням індивідуальних здібностей і рівня попередньої підготовки здобувачів, за принципом поступового ускладнення. Тому цьому виду роботи на практичному занятті з практикуму з музично-пісенного репертуару варто приділяти певну увагу.

При викладанні курсу застосовуються такі методи навчання: словесні (розповідь, пояснення), наочні (показ викладача, прослуховування записів музичних творів), практичні (виконання практичних завдань: аналіз, вивчення вокальної партії, інструментального супроводу, виконання творів, читання з аркуша творів, підготовка вступної бесіди тощо). Серед методів оцінювання: поточне, модульне та підсумкове оцінювання досягнень магістрантів за всіма

видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи.

Висновки. Важливим складником фахової підготовки вчителя музичного мистецтва на другому (магістерському) рівні вищої освіти є вивчення курсу «Практикум з музично-пісенного репертуару», що викладається у формі практичних занять та має метою формування готовності магістрантів до музично-естетичного виховання молоді засобами музично-пісенного репертуару в закладах освіти і культури. Співвідношення видів навчальної діяльності (аналіз творів; спів вокальних партій; виконання інструментального супроводу; виконання під власний акомпанемент творів музично-пісенного репертуару; проведення вступної бесіди, читання творів з аркуша) змінюється в залежності від конкретної мети і завдань кожного заняття. Вивчення курсу сприятиме формуванню фахових компетентностей магістрантів.

Список використаної літератури:

Отич, О. М. (2008). Мистецтво у розвитку індивідуальності педагога: історичний і методологічний аспекти: монографія. Чернівці: Зелена Буковина.

Рудницька, О. П. (2005). Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан.

Сулаєва, Н. В. (2013). Підготовка вчителя в педагогічному просторі неформальної мистецької освіти: монографія Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка.

Танько, Т. П. (1998). Музично-педагогічна освіта в Україні: монографія. Харків: Основа.

Глушкова, С. І., Пужай, Г. В. (2016). Пісні українських композиторів для дітей : навч. посіб. у 2 ч. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка.

Дем'янишин, В. (1997). Сонячна пісня: пісні для дітей шкільного віку. К.: Музична Україна.

Житкевич, А. С., Кашук, В. Я. (2001). Соловейку маленький: пісні для дітей. Тернопіль : Підручники і посібники.

Зеленецька, І. О. (2009). Чарівна сопілочка: навч.-метод. посібник.

Кам'янець-Подільський: Абетка.